

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/44/2019
Identifikačné číslo spisu: 5613010205
Dátum vydania rozhodnutia: 12.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5613010205.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému Ing. A. A. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. septembra 2018, sp. zn. 2To/19/2018, na verejnom zasadnutí konanom 12. septembra 2019 v Bratislave takto

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. septembra 2018, sp. zn. 2To/19/2018

bol porušený zákon

z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v ustanovení § 289 ods. 1 Tr. zák., §321 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 veta prvá Tr. por., § 285 písm. a/ Tr. por.

v prospech obvineného Ing. A. A..

Tento rozsudok sa zrušuje.

Zároveň sa zrušujú všetky ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Žiline sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1T/83/2013 z 21. novembra 2017, bol obvinený Ing. A. A. uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 16. mája 2012 viedol osobné motorové vozidlo zn. BMW X6, ev. č. P., po pozemnej komunikácii v obci Hybe, okres Liptovský Mikuláš, kde pred rodinným domom č. XXX bol približne o 22.15 hod. zastavený a kontrolovaný hliadkou Pohotovostnej motorizovanej jednotky Krajského riaditeľstva PZ

Žilina, a po tom, ako sa zo zdravotných dôvodov odmietol podrobiť dychovej skúške na alkohol, s jeho súhlasom mu bola v zdravotnom stredisku v Liptovskom Mikuláši o 22,45 hod. dňa 16. mája 2012 odobratá vzorka krvi na zistenie prítomnosti alkoholu v nej; metódou plynovej chromatografie bolo zistené, že v čase o 22.45 hod. dňa 16. mája 2012 mal v krvi 1,65 promile alkoholu.

Za to mu bol podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený peňažný trest 600 (šesťsto) eur. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. okresný súd obvinenému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, stanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) týždne. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obvinenému uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 20 (dvadsať) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený Ing. A. A. odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom z 12. septembra 2018, sp. zn. 2To/19/2018 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. obvineného pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš č. 1Pv 376/12-27 z 19. júna 2013 oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Žiline podal generálny prokurátor Slovenskej republiky ako oprávnená osoba dovolanie, pričom tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., t. j. že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Generálny prokurátor namietal správnosť záverov vyjadrených v napadnutom rozsudku, keď krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. odsudzujúci rozsudok okresného súdu zrušil a následne podľa § 285 písm. a/ Tr. por. obvineného spod obžaloby oslobodil s odôvodnením, že policajti zastavili vozidlo obvineného a vykonali jeho kontrolu v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Podľa názoru dovolateľa ani skutočnosť, že v čase služobného zákroku sa hliadka nachádzala mimo územného obvodu vymedzeného inštruktážou, nespôsobuje nezákonnosť tohto služobného zákroku a následne ďalších úkonov na tento zákrok nadväzujúcich. Ďalej uviedol, že príslušná hliadka polície sa síce podľa inštruktáže mala v inkriminovanom čase nachádzať v meste Liptovský Mikuláš a nie v obci Hybe, avšak zároveň poukázal na fakt, že počas celej služby policajti plnili úlohy podľa § 2 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Dovolateľ tiež ozrejmil, že Pohotovostné motorizované jednotky sú zriaďované na Odbore poriadkovej polície Krajského riaditeľstva PZ, preto miestom výkonu služby príslušníka PMJ KR PZ Žilina je územie v pôsobnosti celého Krajského riaditeľstva PZ. V závere svojho dovolania opätovne zdôraznil, že porušenie internej inštruktáže PMJ nemôže zakladať záver o nezákonnosti služobného zákroku.

Generálny prokurátor preto navrhol, aby dovolací súd vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. porušenie zákona v prospech obvineného Ing. A. A., zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline a prikázal mu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený podal k dovolaniu prokurátora písomné vyjadrenie jednak prostredníctvom svojho obhajcu a jednak sám. Obhajca obvineného vo vyjadrení uviedol, že predmetný rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a zákonný. Generálny prokurátor sa podľa jeho názoru pokúša legalizovať činnosť hliadky, ktorá vykonávala svoj nezákonný zákrok takmer 30 km od miesta, ktoré bolo rozkazom nadriadeného určené na výkon služby.

Obvinený sa k dovolaniu generálneho prokurátora vyjadril s tým, že podané dovolanie spochybňuje správnosť a úplnosť zisteného skutku, okolností a konania zasahujúcich príslušníkov PZ, čo je nepripustné. Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie

generálneho prokurátora podľa § 382 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora, preskúmal na verejnom zasadnutí (§ 384 ods. 1 Tr. por.) zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozsudku, proti ktorému dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo so zameraním sa na dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. uvedené v podanom dovolaní (ktorými je podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd viazaný) a zistil, že dovolací dôvod uplatnený generálnym prokurátorom je opodstatnený.

Závery Krajského súdu v Žiline uvedené v rozsudku z 12. septembra 2018, sp. zn. 2To/19/2018, ktorým bol obvinený spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný (podľa § 285 písm. a/ Tr. por.), hodnotí dovolací súd ako nesprávne.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Podľa § 285 písm. a/ Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore je policajt v službe povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací konštatuje, že s právnou argumentáciou uvedenou v dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky sa z vecného hľadiska plne stotožňuje a považuje preto dovolanie za plne opodstatnené.

Námietky obvineného Ing. A. A. uvedené v písomnom vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora smerovali prevažne k spochybňovaniu zistených skutkových okolností a k spôsobu hodnotenia výsledkov dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa a svojím obsahom zodpovedajú argumentácii použitej v rámci odvolacieho konania, ako konania o riadnom opravnom prostriedku.

Z obsahu trestného spisu vyplýva, že policajti O. D. a A. C. zastavili vozidlo obvineného z dôvodu, že mali podozrenie, že tento môže byť pod vplyvom alkoholu, keďže bezprostredne pred nastúpením do vozidla vyšiel z miestneho pohostinstva. Podozrenie policajnej hliadky bolo evidentne dôvodné, keďže sa následne potvrdilo lekárske vyšetrením na prítomnosť alkoholu v krvi obvineného.

V zhode s obsahom dovolania možno pre úplnosť poznamenať, že význam určenia obvodu výkonu hliadkovej služby inštruktážou odvolací súd v danom prípade neopodstatnene precenil, nakoľko inštruktáž nezakladá miestnu príslušnosť policajtov na vykonávanie služobných zákrokov, ale má hlavne organizačný význam, dôležitý pre samotný Policajný zbor z hľadiska určenia taktiky kontroly určitého územia resp. zvýšenia kontroly na frekventovanom alebo problémovom území, ako aj z hľadiska kontroly plnenia služobných povinností hliadky zo strany veliteľa.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu možno považovať predmetný služobný zákrok policajnej hliadky v

obci Hybe za zákonný, a to aj napriek tomu, že v zmysle internej inštrukcie sa v inkriminovanom čase hliadka mala nachádzať na inom mieste, konkrétne v Liptovskom Mikuláši. Avšak táto skutočnosť nemôže obvineného zbaviť trestnej zodpovednosti práve z dôvodu, že obvinený mal z odobratej vzorky krvi preukázateľne zistené množstvo 1,65 promile alkoholu. Porušenie interného predpisu Ministerstva vnútra SR zo strany dotknutých členov policajnej hliadky môže byť dôvodom k vyvodu ich disciplinárnej zodpovednosti. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že v predmetnej trestnej veci nešlo o také porušenie zákona, ktoré by spôsobilo nezákonnosť ich postupu. Navyše ak by sa situácia vyvinula v tom smere, že obvinený by svojím konaním spôsobil ťažší následok prípadne hromadnú nehodu, boli by títo istí policajti stíhaní z dôvodu, že služobný zákrok nevykonali.

Nad rámec veci najvyšší súd ku krajským súdom implicitne naznačenej teórii „ovocia z otráveného stromu“ uvádza, že sa jedná o angloamerickú doktrínu, ktorú slovenská trestná teória a ani prax doteraz v plnej miere neprevzala. Nemožno vylúčiť, že v niektorých prípadoch sa možno i na základe kontinentálneho formálno-materiálneho prístupu k hodnoteniu zákonnosti a prípustnosti dôkazov dopracovať k zhodným záverom, ako na základe teórie „ovocia z otráveného stromu“. Podstatné je však pristupovať k hodnoteniu zákonnosti a prípustnosti dôkazov vždy diferencovane s ohľadom na konkrétnu povahu a závažnosť vady vzniknutej v procese dokazovania a nerobiť paušálne závery, že celý dôkaz získaný prípadne na základe procesne nie celkom korektného úkonu je „otrávený“ (k tomu pozri primerane napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn.: 6 Tz 3/2017-I. zo 7. júna 2017, body 123, 124). Doktrínu plodu z otráveného stromu treba označiť za obsolentnú.

Preto, keď krajský súd dospel k záveru o nezákonnosti všetkých dôkazov v súvislosti s nezákonne vykonaným služobným zákrokom a následne obvineného spod obžaloby oslobodil, nepochybne došlo k porušeniu zákona vo výroku citovaných zákonných ustanoveniach.

Na podklade uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uvádzaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2018, sp. zn. 2To/19/2018 v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 veta prvá Tr. por., § 285 písm. a/ Tr. por. a § 289 ods. 1 Tr. zák. bol porušený zákon v prospech obvineného Ing. A. A.

V nadväznosti na to napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Krajský súd pri opätovnom prerokovaní veci je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd (§ 391 ods. 1 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.